Kimin Kimle Mücadele Ettiğini Kim Anlayabildi?

Doç.Dr. Murteza HASANOĞLU

Suriye devletinin iç savaşa sürüklenirken kimin arkasından uçuruma itti, kim elinden tutup kurtarmaya çalıştığına yönelik gerçekler siyasi oyunların arkasında kaybolmuş durumda. Ama *dünyanın* kabul ettiği bir durum var ki Türkiye iç savaşın bu haddeye varmasında sebep değildir ve *sorumluluk* bilinciyle *hareket etti*. Engelleyemese de günün birinde buradan çekip gidecek güvenilirliği şüpheli müttefiklerinin her oyununa *gelmedi*. Bugün için ise birkaç yıl öncesinde olanların hükmü kalmamış durumda. Zira eski oyun değişmiş ya da eski oyunda yeni bir safhaya geçilmiş olduğu anlaşılıyor. ABD yeni müttefiki PKK/PYD'ye sağladığı ve muhtemelen kısa bir gelecekte bedelini isteyeceği hatırı sayılır bir toprak parçasını güvenceye alarak sahadan belirli bir süreliğine çekilmeye çalışıyor. ABD kısa vadeli hedefine varmış bir durumdadır, bu çekilme işi başarısızlığı olarak görülmemelidir. Hatta yeni statükoyu korumak için kendisinin ciddi bir çaba göstermesi de gerekememektedir. Rusya ABD'nin rolünü devralmıştır. İbre Suriye Rejiminin lehine tamamen dönmüştür. Ne var ki Suriye rejimi Şam'ı ve Akdeniz kıyılarının büyük ölçüde emniyete alabildiği ve belirli büyük şehirlerde hâkimiyetini sağlayabildiği oranda PKK/PYD'ye kaptırdığı yerlerden vazgeçmiş görünüyor. Hatta oraların PKK/PYD'nın değil ABD'nin toprağı olduğunun farkında. Bazen riskli yerlerde binalara asılan ABD bayraklarından farklı bir anlam çıkarmamak gerekir. Türkiye'de ABD'nin neden bu terörist unsurlarla işbirliği yaptığını anlayamayan çok insan var. ABD ilk Irak işgalinde ya da Afganistan'da isimleri terörist olmasa aşağı kalır işler yapmayan özel güvenlik şirketlerine pis işlerini yaptırmıştı. Bölgede ABD bayrağını asıp altında duracak başkalarını bulamadığı için bu destek ve ittifak hayat bulmuştur. IŞID'la mücadele aslında bu toprak mücadelesinin aklanması operasyonudur. Bunun ne derecede gerçekçi bir anlayış olduğunu El-Bab'ı IŞID'dan almak isteyen Türkiye'ye askeri destek vermeyip bu Türkiye'nin bireysel kararı biz karışmayız diyebilmek pişkinliği gösterenlerden anlaşılıyor. Birde üstüne Musul operasyonunu hafifletmenin IŞID'ın bu cephede yükünü hafifletip Türkiye'ye El-Bap'da daha güçlü karşı koymasını sağlama amacı mı güdüyor insan düşünmeden edemiyor. Böyle müttefikler düşman başına. Sular durulduğunda bu meseleler müttefik ülkeler arasında ciddi biçimde

masaya yatırılacak gibi duruyor.

Aslında Türkiye'nin El-Bab'a kadar uzanan bir askeri operasyonu gerçekleştirmesi *hem* IŞID'a karşı *hem de* PKK/PYD'ye karşı olduğu aşikâr. Türkiye girmeseydi muhtemelen bugünlerde bölgenin kontrolü IŞID'da olmayacaktı. Ama gelinen noktada Türkiye'nin PKK'ya ve IŞID'a karşı iki cephesi oldu. PKK/PYD'de Türk Ordusunun ilerlediği yere kadar güneyinden çevirmeye ve iki yakasını birleştirmeye çalıştı. Belki El-Bab'a kadar ilerlemek de PKK/PYD'nin bu arsız hareketinden kaynaklanmış olabilir. Ancak El-Bab'la beraber PKK/PYD'nin güneyden dolaşarak iki korsan bölgesini birleştirebilmesi hayal olmuş görünüyor. En nihayetinde bu durum Türkiye'nin El-Bap'daki askeri başarısına bağlı. Türk Ordusunun elit askeri birlikleri ise gerek geçen yılki PKK'nın hendek operasyonlarıyla mücadelenin etkileri gerekse 15 Temmuz darbe girişiminin etkileri sebebiyle gerek fiziki gerekse moral gücü açısından belkide son yıllardaki en hassas durumunda.

Türkiye açısından kısa vadeli risklerden en önemlisi IŞID'la girişilen cephe mücadelesinin başka biçimlere evrilip evrilmeyeceği. Türkiye'nin IŞID'la mücadelesini yürütürken olan bitenin cephede kalacağı bir yöntem bulması sonraki yıllara husumet ve kin bırakmamayı düşünmesi gerekir. Dışarıdan gelen ve bölgede kurdukları yerel ittifaklarla güç mücadelesi veren batılı ülkeler belirli hedeflere ulaştıklarında veya hedefin astarı yüzünde pahalıya geldiği bir noktada seçimle, değişen iktidarla veya farklı gerekçelerle çekilip gidebilir ama Türkiye'nin gidecek başka bir yeri yok. Türkiye yönetimi batılı müttefikleri gibi sorumsuz hareketler yapmadılar ve *yapamazlar*. Ayrıca Türkiye'nin sorumluluğu kendini kurtarmak değil bütün bölgeyi ayakta tutmaktır. Zira bölgede Türkiye'den başka sağlam ve güvenilir ve güçlü bir devlet kalmamıştır.